

SÖKANDE

Phoniro Systems AB, 556636-2538
Rörkullsvägen 4
302 41 Halmstad

Ombud: Advokaten Kristian Pedersen och jur.kand. Ingrid Sandstedt
Advokatfirman Delphi
Box 1432
111 84 Stockholm

MOTPARTER

1. Karlstads kommun
Upphandlingsenheten
651 84 Karlstad

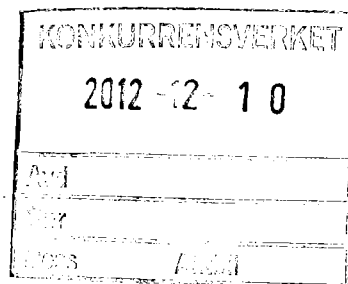
Ombud: stadsjuristen Per Danielsson
Kommunledningskontoret
651 84 Karlstad

2. STT Condigi AB
Agnesfridsvägen 113 A
222 37 Malmö

Ombud: Advokaten Tomas Kjellgren och jur kand Carl Lundeholm
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 68151

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00
E-post: forvaltningsratten@karlstad.dom.se
www.forvaltningsratten@karlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Karlstad kommun har inlett en offentlig upphandling avseende låssystem för nyckelfri hemtjänst (dnr VON-2012-54 Dpl 14). Upphandlingen genomfördes enligt reglerna om öppet förfarande. Anbud inkom från Phoniro Systems AB (härefter Phoniro Systems) och STT Condigi AB (STT Condigi), av tilldelningsbeslut den 13 juni 2012 framgår att STT Condigi antagits som leverantör.

Phoniro Systems yrkar att upphandlingen ska avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att anbudet från STT Condigi förkastas och att en ny anbudsutvärdering därefter genomförs. Phoniro Systems anför bl.a. följande som skäl för sin talan.

Kommunen har brutit mot principerna om likabehandling och transparens genom att vid utvärderingen utvärdera och anta STT Condigis anbud, trots att anbudet inte uppfyller samtliga ställda skall-krav. Kommunens överträdelse har medfört att bolaget, som placerats på andra plats i anbudsutvärderingen, har lidit eller i vart fall riskerar att lida skada genom att ha gått miste om att tilldelas ramavtal i upphandlingen.

Phoniro Systems redogör därefter för tre punkter där STT Condigi AB påstås inte ha uppfyllt skall-krav (organisationsbeskrivning, GSM-täckning och referenser). Beträffande referenser anför Phoniro Systems bl.a. följande.

Av kravspecifikationens avsnitt 1.8 framgår att leverantören ska kunna uppvisa samma typ av driftsatt installation och integration i två referenskommuner och att dessa kommuner ska ha använt systemet i minst två år. Av STT Condigis referenser framgår att det offererade systemet inte varit i drift hos referenskunderna i minst två år. Eftersom STT Condigis offererade system endast har varit i drift sedan 2011 kan bolaget inte överhuvudtaget uppfylla kravet på minst två års erfarenhet av det offererade systemet.

Karlstad kommun medger bifall till Phoniro Systems yrkande att upphandlingen ska rättas, och anför huvudsakligen följande.

Det är riktigt att det är ett skall-krav att det offererade systemet ska ha varit i drift hos referenskunden i minst två år. Eftersom det offererade systemet lanserades 2011 kan kravet inte vara uppfyllt. Detta förhållande har av förbiseende missats vid utvärderingen.

Kommunen har med anledning av ansökan om överprövning även tagit förnyad kontakt med de två referenskunderna som STT Condigi angett. Vid samtalen framkom att de produkter som bolaget offererade kommunen endast varit i faktisk drift hos den ena referenskunden i sex månader och hos den andra referenskunden under ett år. Bolagets anbud borde därför rätteligen ha förkastats vid utvärderingen.

STT Condigi bestrider bifall till Phoniro Systems talan och anför bl.a. följande.

Phoniro Systems anbud uppfyller inte samtliga skall-krav varför kommunen rätteligen borde ha förkastat bolagets anbud. Av detta följer att även om STT Condigis anbud skulle anses innehålla de brister som gjorts gällande, vilket bestrids, har Phoniro ändå inte lidit någon skada till följd av att STT Condigis anbud antagits då Phoniro Systems anbud rätteligen borde ha förkastats.

STT Condigi AB redogör därefter för skall-krav som Phoniro Systems påstås inte ha uppfyllt, och bemöter vad Phoniro Systems anför om brister i STT Condigi ABs anbud. Beträffande referenser avseende det egna anbudet anför STT Condigi AB bl.a. följande.

Ifråga om kravspecifikationens avsnitt 1.8 följer av det omformulerade kravets ordalydelse att detta innebär att leverantören ska kunna uppvisa ett offererat system som funnits i drift i minst två år. Det system som offereras i upphandlingen behöver således inte ha funnits i drift i två år hos referenskommunerna. Däremot måste leverantören ha två års erfarenhet av driftsatt installation av ett motsvarande system. Det är mot bakgrund av kravets ursprungliga formulering tydligt att kravet ska förstås på detta sätt.

STT Condigi beskriver i anbudsbilaga att bolaget under åren 2008-2010 sålde, installerade och erbjöd support på Phoniro Systems låssystem Lock Base och Main Entrance. Under 2011 lanserade STT sitt eget låssystem CareLock och CareLock Gate. Även om STT Condigi har över två års erfarenhet av driftsatt installation av mot-

svarande låssystem lanserades just själva låsen CareLock och CareLock Gate först 2011.

Det följer av det ovan sagda att STT Condigi uppfyller aktuellt skallkrav. Det är därför förvånande att kommunen i sitt yttrande godtar Phoniro Systems tolkning av aktuellt skallkrav innebärandes att exakt det offererade systemet som erbjuds kommunen, och således inte ett system motsvarande detta, ska ha varit i drift hos referenskommunerna i minst två år. Som beskrivits ovan strider också en sådan oväntad tolkning mot kravets ordalydelse.

Med hänsyn till kommunens tolkning kan aktuellt krav i vart fall bedömas vara oklart. Eftersom kravet omformulerats efter ett förtydligande från kommunen bör man i denna situation naturligen tolka kravet med utgångspunkt i dess ursprungliga lydelse. Enligt kravets ursprungsformulering ska leverantören ”kunna uppvisa att de utfört storleksmässigt samma typ av driftsatt installation samt fungerande integration i fullskalig drift av motsvarande verksamhetssystem och genomförandewebb”. Denna grundformulering ger stöd för att kravet bör uppfattas på det sätt som STT Condigi gör gällande i målet. Det kan inte finnas bärande skäl för kommunen att uppställa så stränga erfarenhetskrav att aktörer med moderna system, som ostridigt kan uppfylla samtliga funktionella krav, utestängs från deltagandet i upphandlingen. Ett sådant omotiverat krav kan med hänsyn till proportionalitetsprincipen inte tillämpas i upphandlingen. Kommunen har under alla omständigheter saknat möjlighet att göra en sådan ändring av ett uppställt krav under pågående upphandling. En sådan ändring av förutsättningarna hade rätteligen föranlett kommunen att, i enlighet med kravet på transparens avbryta upphandlingen och göra om den.

Kommunen har tillagt bl.a. följande.

Det offererade systemet har inte funnits i drift under minst två år i två kommuner. Det finns ingen anledning att tolka kravet mot bakgrund av den tidigare lydelsen. Kravet i sig är tydligt och något tolkningsbehov föreligger inte. Kravet är inte omotiverat utan har uppställts för att kunna säkerställa att antagen leverantör kan leverera det som efterfrågas.

Phoniro Systems har tillagt bl.a. följande.

Skaderekvisitet

STT Condigi gör gällande att det finns brister i bolagets anbud. Av kammarrättspraxis framgår att processramen i ett överprövningsmål inte sträcker sig så långt som till att omfatta en prövning av om den

sökande leverantören har uppfyllt samtliga skall-krav. Vad STT Condigi anför i denna del ska därför avvisas av förvaltningsrätten.

Referenser

STT Condigi anför att det inte finns något krav på att just det offere-
rade systemet ska ha funnits i drift i minst två år i minst två kommu-
ner utan att det räcker med att ett offererat system uppfyller kravet.
Det framstår som långsökt att kommunen skulle vara intresserad av
något annat system än det som STT Condigi offererat i upphandling-
en. Phoniro Systems anser att det tydligt framgår att det som avses
med "offererat system" är det system som offererats i upphandlingen.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantö-
rer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upp-
handlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om
ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om
eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphand-
lande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9
§ eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att le-
verantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

STT Condigi har anført att Phoniro Systems anbud inte uppfyller samtliga
skall-krav och att bolaget därmed inte lidit eller riskerat lida skada. Phoniro
Systems invänder att denna invändning inte kan prövas i målet. STT Con-
digi AB har häremot åberopat kammarrätten i Stockholms dom den 30 maj
2012 i mål nr 924-12. Som framgår av den domen går kammarrätten emot
viss tidigare kammarrättspraxis. Denna tidigare praxis innebär att rättens

prövning omfattar det som klaganden anfört, och att invändningar från motpart om brister i klagandens anbud inte omfattas av rättens prövningsram. Denna tidigare praxis har vidhållits även i några senare domar (kamrarrätten i Göteborg 23 april och 26 juni 2012, mål 1301-12 och 935-12). Praxis får till övervägande del anses ha den innebörden som Phoniro Systems gjort gällande, och som alltså innebär att ”motyrkanden” av det aktuella slaget inte prövas. Förvaltningsrätten följer denna linje.

Av punkten 1.8 i kravspecifikationen, daterad den 2 april 2012, framgår beträffande referenser följande.

Leverantören ska kunna uppvisa att de utfört storleksmässigt samma typ av driftsatt installation samt fungerande integration i fullskalig drift av motsvarande verksamhetssystem och genomförandewebb - avseende efterfrågat system och genomförande – i två (2) referenskommuner och att dessa kommuner använt systemet i fullskalig drift i minst två (2) år.

Av anbudsmeddelande den 15 maj 2012 framgår att punkten 1.8 i kravspecifikationen ersätts med följande lydelse.

Leverantören ska kunna uppvisa ett offererat system som ska ha funnits i drift under minst två (2) år i två (2) olika kommuner, som storleksmässigt motsvarar minst 1 500 läsenheter och uppåt. Leverantören ska visa på fungerande integration mot de på marknaden vanligast förekommande verksamhetssystemen. Detta innebär att systemet ska finnas i två (2) referenskommuner enligt ovan, och att Leverantören ska kunna påvisa att en fungerande integration finns vid referenstillfället, på kommunens anmodan. Integration enligt ovan behöver dock inte ha varit i drift under två (2) år, utan kravet är att leverantören ska kunna uppvisa för kommunen på en fungerande driftsatt integration vid referenstillfället.

Enligt förvaltningsrättens uppfattning kan den senare lydelsen av punkten 1.8 i kravspecifikationen inte förstås på annat sätt än att offererat system ska ha funnits i drift i minst två år, även om en fungerande integration inte behöver ha varit i drift under två år. STT Condigi har anfört att bolaget under 2011 lanserade sitt eget låssystem. Bolaget kan därmed inte uppfylla kravet på att erbjudet system ska ha funnits i drift i två år. Med hänsyn till kommunens berättigade intresse av att inte behöva köpa oprövade produk-

ter anser förvaltningsrätten att kravet inte är oproportionerligt. STT Condigis anbud borde med utgångspunkt från denna senare lydelse av skallkravet ha förkastats. Phoniro Systems har genom kommunens agerande åtminstone riskerat att lida skada. Grund föreligger därmed för ingripande enligt 16 kap 6 § LOU, oavsett om Phoniro Systems även i övrigt har fog för vad som anförs rörande STT Condigis anbud.

Förvaltningsrätten har härfter att ta ställning till om upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Av intresse är därvid STT Condigis invändning att kommunen saknat möjlighet att ändra lydelsen av punkten 1.8 under pågående upphandling, och att en sådan ändrad förutsättning rätteligen bort ha medfört att upphandlingen avbrutits.

I den tidigare lydelsen av skallkravet ska leverantören kunna uppvisa att man utfört *storleksmässigt samma typ* av driftsatt installation och fungerande integration avseende efterfrågat system. Detta är ett annat och mer allmänt hållet krav, och det är inte visat att STT Condigi ABs anbud inte uppfyllt detta krav. Skallkravet har således under upphandlingens gång skärpts på ett sätt som innebär att STT Condigi ABs anbud inte längre uppfyller det. Väsentliga förändringar av detta slag kan inte anses förenliga med upphandlingslagstiftningens grundläggande principer. Att förordna om rättelse på det sätt som Phoniro Systems yrkat kan med hänsyn till STT Condigi ABs berättigade intressen inte anses korrekt. Istället bör upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 B).

Joar Berglund, rådman
Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Henrik Melin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.